

Entree

Ontmoet een illegaal, echt, het verandert je leven

Kan theater de wereld veranderen? Het wordt in interviews vaak gevraagd aan het jonge Chileense collectief Re-sentida, dat opruiende, politieke voorstellingen maakt, en daar wereldwijd succes mee oogst. Bescheiden antwoordt regisseur Marco Layera dan steeds: „Nee, natúúrlijk niet. We kunnen mensen hooguit bewuster maken.” Om vervolgens, zoals onlangs in Berlijn, wéér vijfhonderd man genadeloos door elkaar te schudden met zijn even meeslepemde als ongemakkelijke voorstellingen (ook in juni op het Holland Festival te zien).

Dat antwoord klinkt zinnig, en ook wel intellectueel verantwoord, met dat aan cynisme grenzende realisme. Maar ik denk dat Layera de invloed van theater onderschat. Want wat is de essentie van theater? Ontmoeting. En een ontmoeting kan je leven veranderen. Adelheid Roosen organiseert zulke aangrijpende èn ingrijpende ontmoetingen, op de zogeheten WijkSafari. Vanaf vandaag in de Bijlmer, Amsterdam Zuid-Oost. Op die safari nemen kunstenaars hun intrek bij allerhande wijkbewoners: van Chinese toko-eigenaar tot Somalische illegaal. Samen maken ze korte toneelscènes. In februari was theatermaker Melih Gençboyacı zo nog kind aan huis in de Vluchtgarage, waar ruim honderd Eritrese en Somalische vluchtelingen tijdelijk onderdak vonden. Hij werkte aan een scène met de Somalische Nasir (36). Het is de vraag hoe die samenwerking verder is gegaan nadat de garage begin april werd ontruimd. Dat zal op safari blijken. Maar vaststaat dat je heel anders over ‘de illegaal’ gaat denken, zodra je Nasir en de zijnen hebt ontmoet. Dat overkwam ook de Duitse regisseur Nicolas Stemmann, die twee keer in Nederland een voorstelling maakte met vluchtelingen uit deze groep. In een interview in januari zei hij dat hij de men-

sen die hij had leren kennen niet kon vergeten. Hij wilde met ze doorwerken, om hun verhalen aan te horen, te delen met een publiek, en verder te verspreiden. De twee producties die hij met de Amsterdamse vluchtelingen maakte, waren afgelopen week te zien op het Duitse theaterfestival Theater treffen. Maar zonder de illegale acteurs, want zij mogen niet reizen. Zo werd zijn project een grensoverschrijdende aanklacht, en ‘onze’ illegalen een internationaal theaterfenomeen. Op de WijkSafari in de Bijlmer kun je Nasir hopelijk gewoon wel nog de hand schudden. Doe dat vooral. Praat met hem. Je zult nooit meer onverschillig zijn over het lot van de illegaal. Misschien dat dat (nog) niet direct tot concrete welzijnsdaden leidt, maar dan toch zeker tot bezinning in toekomstige stemhokjes.

Herien Wensink is redacteur theater

Herien Wensink